

Savitribai Phule Pune University
T.Y.B.A. Political Science
(CBCS pattern to be implemented from 2021-2022)
Core Courses (C.C.)

LOCAL SELF GOVERNMENT IN MAHARASHTRA

Objectives:

1. To introduce the evolution of Local Self Government in Maharashtra
2. To make students aware about 73rd and 74th Constitutional Amendments
3. To introduce the students the structure of Local Self Government
4. To make students aware about composition, power and functions of local bodies

SEMESTER-V

CC-1 E (3)

	PERIOD
Unit 1: Evolution of Local Self Government	12
a. Background of Panchayati Raj in British Era	
b. Community Development Program – 1952	
c. Balavantrao Mehata Committee – 1957	
Unit 2: Various committees of Local Self Government in Maharashtra	12
a. Vasant Rao Naik Committee – 1960	
b. L. N. Bongirwar Committee – 1970	
c. P. B. Patil Committee – 1985	
Unit 3: 73 rd Amendment and Rural Bodies	12
a. Background of 73 rd Constitutional Amendment	
b. Constitutional change in Article 243	
c. Gram Sabha & Gram Panchayat	
Unit 4: 73 rd Constitutional Amendment and Rural Bodies	12
a. Panchayat Samiti	
b. Zilha Parishad	
c. Schedule XI In Constitution	

SEMESTER-VI

CC-2 E (3)

- Unit 1:** 74th Constitutional Amendment and Urban Bodies 12
- a. Urban Bodies before 74th Constitutional Amendment
  - b. Constitutional change in Article 243
  - c. Nagar Panchayat
- Unit 2:** 74th Constitutional Amendment and Urban Bodies 12
- a. Municipal Council
  - b. Municipal Corporation
  - c. Schedule XII In Constitution
- Unit 3:** Commissions about Local Self Government 12
- a. State Election Commission
  - b. State Finance Commission
  - c. Challenges before Commission
- Unit 4:** Future of Local Self Government 12
- a. Control on Local Self Government
  - b. Limitations of Local Self Government
  - c. Challenges before Local Self Government

Readings:

1. Avasti A., (ed), 1972, *Municipal Corporation In India*, Agra, L.N. Agarwal.
2. आवाळे मनोज, २०१२, *पंचायत राज*, पुणे, आदिश्रेय प्रकाशन.
3. बंग के. आर., २००५, *भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्था महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह*, नागपूर, मंगेश प्रकाशन.
4. बिराजदार टी. एस. व शरद घोडके, १९९९, *भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्था*, नागपूर, अंशुल प्रकाशन.
5. भणगे रविंद्र, २०१२, *भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्था, विशेष संदर्भ*, महाराष्ट्र, जळगाव, प्रशांत पब्लिकेशन्स.

6. खांदवे एकनाथ, २०१३, महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण, दिल्ली, पिअरसन प्रकाशन.
7. कारेकर शोभा आणि शरद घोडके, २००४, शासन आणि राजकारण, नागपूर, विद्या प्रकाशन.
8. कुलकर्णी अ. ना., २०००, भारतातील स्थानिक स्वशासन महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह, नागपूर, विद्या प्रकाशन.
9. माहेश्वरी एस. आर., २००६, भारत में स्थानीय शासन, आगरा, लक्ष्मी नारायण अग्रवाल.
10. Maheshwari S. R., 1972, *Local self Government in India*, Delhi, Orient Longmen.
11. नलावडे पंडित, २००८, सत्ता विकेंद्रीकरण आणि 73 वी घटनादुरुस्ती, औरंगाबाद, विन्मय प्रकाशन.
12. पाटील बी. बी., २००५, शासन आणि राजकारण, कोल्हापूर, फडके प्रकाशन.
13. पोले कांतराव, २००९, महाराष्ट्रातील पंचायतीराज आणि महिला आरक्षण, लातूर, अरुणा प्रकाशन.
14. Sharma M.P., 1978, *Local Self Government in India*, New Delhi, Manshiram Manoharlal.
15. शिरसाठ श्याम आणि भगवानराव बैनाडे, २०१४, पंचायतराज आणि नागरी प्रशासन, औरंगाबाद, विद्या बुक्स.
16. ठोंबरे सतीश, २००७, जिल्हा प्रशासन आणि स्थानिक स्वशासन, औरंगाबाद, कैलाश प्रकाशन.
17. Venkatesan V., 2002, *Institutionalizing Panchayati Raj in India*, New Delhi, Institute of Social Science.
18. विभूते भालबा, २००१, पंचायती राज्य व्यवस्था, मुंबई, मनोविकास प्रकाशन.